LINUX

SERIA a II-a * Nr.2 * Noiembrie 2001 * 38000 lei

PC

Tomb Linux

BlackboxWM

Dischete de 2.8Mb cu Fdformat

Configurarea unui modem sub Linux

QCad

XAnim Movie Player

Plăci grafice suportate de XFree86-4.0.3-5

Contine CD

PE CD:

Tomb Linux * Blackbox-0.51.3.1-7 * IceWM *
File Runner * QCad * XAnim Player * GTKSee * bileX *
Night Hawk * Manix

CUPRINS >> noiembrie 2001

- Prezentarea programelor de pe CD — 4
  - TOMB LINUX
  - Blackbox
  - ICEWM
  - File Runner
  - QCad
  - XAnim
  - GTKSee
  - bileX
  - Night Hawk
  - Manix
- Tomb Linux — 7
- Blackbox — 10
- Comanda Fdformat — 11
- Configurarea unui modem sub Linux - partea a II-a — 12
- QCad — 14
- Plăci grafice suportate de XFee86-4.0.3-5 — 16
- XAnim — 25

<<CĂSUŢA>>
<<REDACŢIEI>>

REDACTOR ŞEF:

Andi Anton

REDACTORI:

Sorin Macovei
Radu Silviu
Alin Popescu
Mihai Pascu
Alin Danilof
Sorin Anton

SECRETAR DE REDACŢIE:
Oana Vlad

Tehnoredactare:
Dana Oancea

Marketing:
Ion Ionescu

EDITAT DE:

AMS Software,
Călugareni,
Giurgiu, 8276
tel.046/28.05.45

PREZENTAREA PROGRAMELOR DE PE CD

Tomb Linux

Tomb Linux vă va folosi în cazul în care doriţi o dischetă cu Linux pe care să o puteţi purta la dumneavoastră oricând.

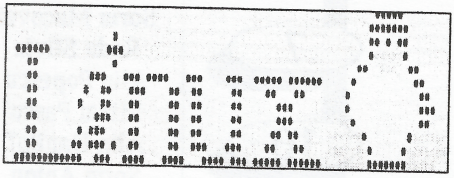

Este o minidistribuţie foarte utilă în cazul în care aţi blocat sistemul şi nu mai puteţi accesa partiţia de root pentru a repara erorile, sau dacă folosiţi Windows şi vi s-a virusat computerul, puteţi boota cu discheta pentru a vă pune la loc sigur fişierele importante. Detalii despre instalarea sistemului Tomb Linux citiţi în articolul dedicat acestei distribuţii.

Qcad

Qcad este un program foarte util celor care sunt pasionaţi de proiectare 2D. Dispune de tool-uri utile şi de o documentaţie suficientă pentru a vă putea orienta.

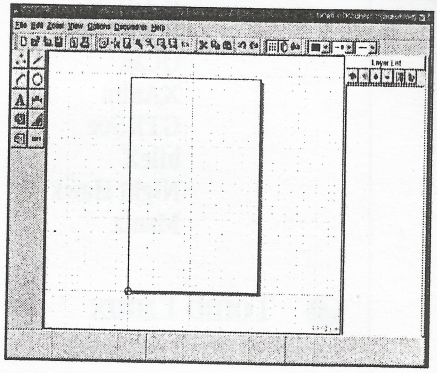

Cunoscătorii de Autocad vor găsi cu siguranţă multe asemănări între programul menţionat mai sus şi Qcad.

Blackbox

Blackbox este un Window Manager mic şi foarte rapid, care poate oferi o alternativă la WindowMaker, Fvwm sau Twm.

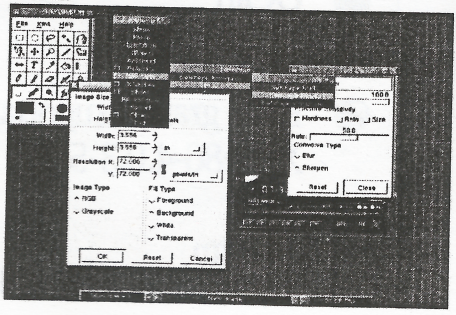

Chiar dacă sunteţi "legat" de un anumit Window Manager, puteţi lucra cu blackbox pentru a mai schimba puţin atmosfera. Şi, în plus, dacă tot există, nu e păcat să nu-l aveţi şi voi ?

XAnim

XAnim, player-ul de fişiere de film în diverse formate vă este prezentat pe larg în revistă. Celor care doresc să vizualizeze fişiere de film (AVI/MPEG/FLI) chiar şi pe computere ceva mai vechi XAnim le poate oferi o alternativă.

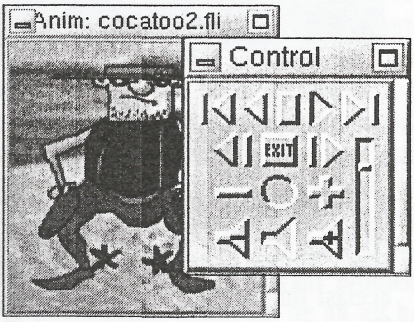

De asemenea, articolul despre XAnim vă va ajuta să aveţi o viziune mai largă despre noţiunea de animaţie, şi despre formatele standard de animaţie în general.

Icewm

Am mai scris despre Icewm şi în numerele anterioare. Pentru cei care nu au aflat de Icewm, reamintim că acesta este un Window Manager de dimensiune mică şi cu o interfaţă asemănătoare cu cea folosită de Windows95.

Dacă sunteţi începător în Linux, s-ar putea ca Icewm să vi se pară ceva mai accesibil.

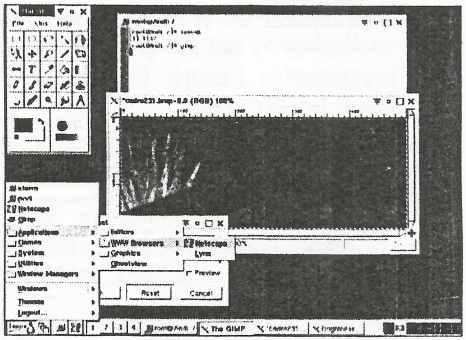

File Runner

File Runner este un filemanager care seamănă într-un fel cu Midnight Commander.

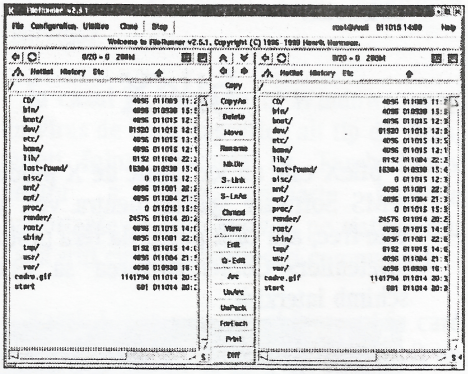

Poate fi folosit atât de utilizatorii care nu sunt obişnuiţi cu comenzile de consolă, cât şi de cei cărora le place să lucreze mai mult în X. Permite operaţiuni cum ar fi: Copy, Cut, Paste, Rename, Move, etc.

Gtksee

Un program asemănător cu Acdsee de pe Windows, bazat pe motorul GTK.

Dacă doriţi să vizualizaţi imagini în diverse formate, ca JPEG, GIF, TIFF,

BMP, PNG, etc şi nu vă surâde comanda <<display>>, sau pur şi simplu nu vă plac programe ca Electric Eyes sau GQView, puteţi folosi Gtksee.

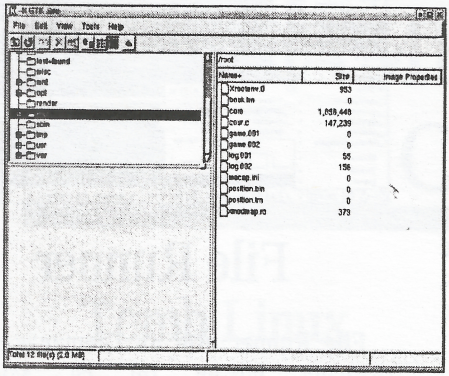

Nu sunt probleme la instalare şi nu aveţi nevoie decât de librăriile grafice obişnuite.

bileX

bileX este un joc clasic de X produs de AMS Software special pentru voi. Jocul este free, aşa că îl puteţi da fără probleme prietenilor. Comercializarea sa este în schimb interzisă.

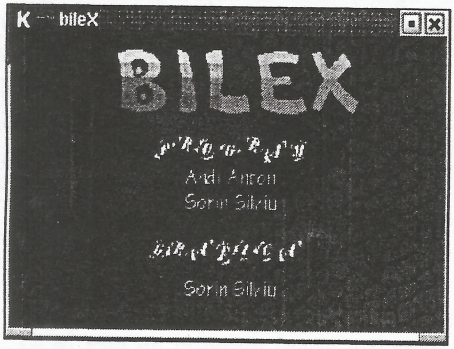

Cerinţele minime sunt un procesor la 66Mhz, 8Mb RAM, placă video 1Mb RAM, 1Mb pe HDD, XFree86-2x.x.x, placă de sunet compatibilă OSS.

Manix

Manix este o clonă PACMAN destul de slăbuţă, însă dacă vă plac jocurile de acest gen s-ar putea să-l apreciaţi.

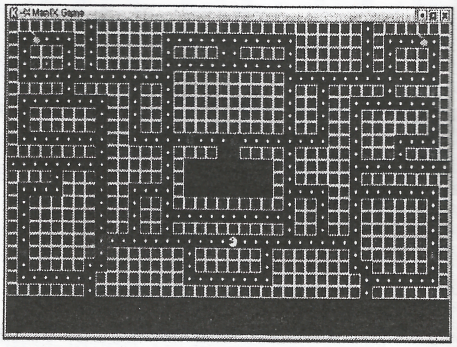

Night Hawk

Închipuiţi-vă o combinaţie între stilul arcade şi cel strategic. Cam aşa este Night Hawk, un joc de strategie şi îndemânare în acelaşi timp. Singurele lucruri care îi pot fi reproşate sunt calitatea grafică, şi dificultatea nivelelor.

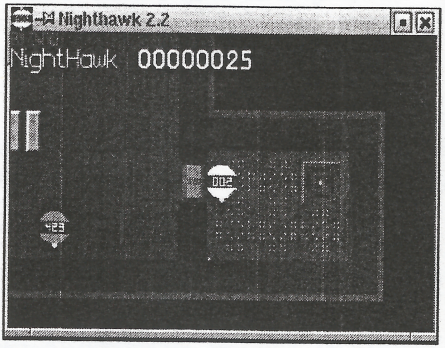

Se joacă atât din taste cât şi din mouse, şi este destul de dificil până vă obişnuiţi cu comenzile. În principiu, trebuie să distrugeţi toţi inamicii pentru a trece din nivel în nivel.

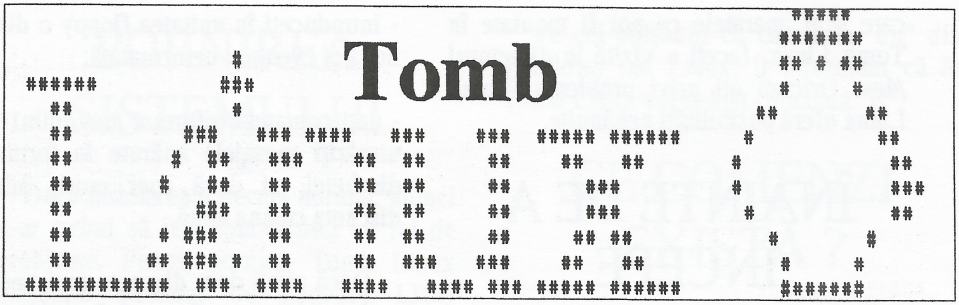

De foarte multe ori, fiind logat ca root, deci având drepturi totale asupra fişierelor de sistem, putem face de multe ori configurări defectuoase care duc la blocarea computerului şi la imposibilitatea de a mai boot-a ulterior. În astfel de situaţii, dacă există o altă partiţie, putem instala acolo o altă versiune de Linux, putem boot-a din acea partiţie şi astfel rezolvăm problema. Acest lucru se poate face NUMAI în cazul în care mai există încă o partiţie. Dacă nu există acea partiţie, se mai poate face ceva montând un alt hard disc cu Linux instalat şi boot-ând de pe acesta să rezolvăm problema. Dar poate că nu dispunem de un alt hard disc, şi atunci lucrurile se complică. Orice variantă am alege, este incomodă şi durează destul de mult.

Să mai punem problema şi puţin altfel. Doriţi să partiţionaţi un hard disc, şi aveţi nevoie de programul fdisk, iar computerul dumneavoastră nu suportă boot-are de pe CD, sau pur şi simplu nu deţineţi un CD cu Linux boot-abil. În acest caz, va trebui să introduceţi o dischetă de boot în unitatea floppy, apoi să accesaţi CD-ROM-ul cu distribuţia Linux, pentru ca abia după aceea să puteţi face partiţiile.

Nu ar fi mai bine dacă aţi avea o minidistribuţie de Linux, care să încapă pe o dischetă, şi care să vă scutească de o pierdere inutilă de timp ?

Minidistribuţia Linux pe care v-o propunem se numeşte Tomb Linux, a fost concepută de Tom Oehser şi încape, aşa cum am spus, pe o singură dischetă. Ce puteţi face cu această dischetă: puteţi boot-a, desigur, puteţi monta diverse partiţii de hard disc, şi puteţi face modificări fişierelor.

În cazul în care folosiţi Windows, aveţi un virus de boot, sau orice alt tip de virus, puteţi folosi discheta cu Tomb Linux pentru a pune deoparte fişierele importante pe care le aveţi pe sistem, sau dacă ştiţi cum, să devirusaţi computerul.

Tomb Linux este util şi în cazul în care (unii dintre dumneavoastră veţi zâmbi) nu dispuneţi de hard disc sau aveţi un computer 386 doar cu unitate floppy.

Probabil că vă veţi întreba cum puteţi folosi altă dischetă când chiar de pe o dischetă boot-aţi. Răspunsul este simplu: Tomb Linux se încarcă în memoria RAM. Asta înseamnă pe de o parte rapiditate, şi pe de altă parte profesionalism. Boot-aţi cu discheta, şi după aceea puteţi face tot ce vă doriţi: montaţi alte dischete, sau unităţi CD, hard discuri, ZIP-uri externe, şi tot ce mai aveţi nevoie. Pentru a vedea

care sunt aparatele ce pot fi montate în Tomb Linux, faceţi o vizită în directorul /dev. Oricum aţi privi problema, Tomb Linux oferă posibilităţi nebănuite.

ÎNAINTE DE A ÎNCEPE INSTALA REA

Spre deosebire de alte distribuţii de Linux, Tomb Linux se instalează NUMAI pe dischetă. Asta înseamnă că nu puteţi face partiţii pe hard disc pentru a instala Tomb Linux.

Pentru instalare, aveţi nevoie de o dischetă 1.44Mb foarte bună, deoarece va trebui să o formataţi la 1.772Mb, iar posibilitatea de a da erori la o astfel de formatare este mult mai mare decât în cazul formatării la 1.44Mb.

Discheta de Tomb Linux se poate face numai din Linux. Nu încercaţi să o faceţi din MS_DOS sau Windows cu rawrite căci nu va funcţiona.

INSTALAREA

Toate fişierele necesare pentru crearea dischetei se găsesc în directorul /TombLinux de pe CD în fişierul tomb_linux.img. Executaţi paşii următori:

- introduceţi CD-ul LinuxPC-noiembrie 2001

- montaţi unitatea CD-ROM cu comanda *mount /mnt/cdrom*

- introduceţi în unitatea floppy o dischetă nouă şi eventual neformatată.

- daţi comanda fdformat /dev/fd0u1722 şi urmăriţi mesajele apărute la formatarea dischetei, şi dacă apar erori, înlocuiţi discheta cu una nouă.

Dacă aveţi doar dischete mai vechi vă veţi strădui ceva timp până veţi reuşi să faceţi o formatare fără erori la 1722Mb.

După formatarea fără erori a dischetei treceţi la pasul următor.

- intraţi în directorul /TombLinux de pe CD cu comanda cd /mnt/cdrom/TombLinux/

- daţi comanda cat tomb_linux.img > /dev/fd0u1722 şi urmăriţi din nou eventualele mesaje de eroare care pot să apară.

- demontaţi unitatea CD-ROM cu comanda umount /mnt/cdrom.

În acest moment discheta cu Tomb Linux este creată. Nu vă rămâne altceva de făcut decât să boot-aţi cu discheta.

NOTĂ:

Dacă veţi monta discheta cu comanda mount /dev/fd0u1722 /mnt /floppy veţi găsi pe ea următoarele fişiere:

- boot.b
- map
- rc.custom.gz
- settings.s
- zImage

PORNIREA SISTEMULUI

Dacă instalarea a decurs normal, atunci n-ar trebui să întâmpinaţi nici un fel de probleme. Pentru pornire, Tomb Linux foloseşte sistemul de boot-are LILO (LinuxLOader). Urmăriţi cu atenţie mesajele afişate de kernel la pornirea sistemului

.

Alegeţi rezoluţia dorită în momentul în care sunteţi solicitaţi să faceţi asta. Desigur, este vorba de rezoluţii în mod text suportate de placa video, şi nu de alt tip de rezoluţii. Aceste rezoluţii pot fi:

0) 80x25
1) 80x50
2) 80x43
3) 80x20
4) 80x30
5) 80x34
6) 80x60
7) 132x25
8) 132x43

Puteţi alege, de asemenea tipul de tastatură folosit (există şi ro).

După încărcarea în memorie a directorului /usr, sistemul afişează componentele detectate de kernel, unul după altul, fapt care ar putea să zăpăcească oarecum un novice.
Vă veţi log-a ca *root*, iar ca parolă veţi folosi "xxxx". Aceste lucruri se pot schimba ulterior. Aveţi însă grijă, căci prompter-ul folosit nu cunoaşte opţiunea TAB, aşa că va trebui să tastaţi toate numele directoarelor şi fişierelor întocmai.

Pe cei obişnuiţi cu comanda "dir" din Windows sau Linux, îi informăm că în Tomb Linux vor folosi comanda "ls".

CE COMENZI EXISTĂ ?

În orice caz, nu vă aşteptaţi la ceva în modul grafic. Nu există X şi nici mouse. Există în schimb destul de multe comenzi în Tomb Linux, marea majoritate a acestora înlesnind lucrul cu mediile de stocare, în special hard discuri şi dischete. Găsiţi comenzi ca: dd, fdisk, fdformat, cat, ls, ping, gzip, tar, cd, mkdir, df, man, logout, reboot, halt, lilo, etc.

Cele mai importante programe în Tomb Linux sunt binecunoscutele editoare de texte de sub Linux: Emacs, vi şi vim. Nu există Midnight Commander, aşa că operaţiuni cum ar fi copierea, crearea de directoare, mutarea sau eliminarea fişierelor sau directoarelor vor fi făcute manual.

CONCLUZII:

Datorită faptului că Tomb Linux are o dimensiune atât de mică astfel încât încape pe o dischetă, acesta se dovedeşte a fi uneori deosebit de folositor.
Cei care nu dispun de un computer performant (un 386 de exemplu) şi doresc să facă tehnoredactare, se pot folosi de Tomb Linux pentru a scrie fişiere TeX/LaTeX. Chiar dacă acesta nu are pachetele tex incluse (de altfel era imposibil), sursele scrise cu Emacs-ul pot fi compilate ulterior pe o maşină rapidă. De cele mai multe ori, o carte scrisă în LaTeX nu ocupă nici măcar o dischetă.
Este deosebit de util în caz de virusarea sistemului iar dacă folosiţi Windows şi nu mai puteţi pătrunde în sistem, folosiţi Tomb Linux şi s-ar putea să remediaţi problema.

Andi Anton

Blackbox

Este un Window Manager pentru sistemul X11, scris în C++ şi nu are nici un cod comun cu vreun alt Window Manager (deşi grafica este similară celei de la Window Maker). De când a fost scrisă prima linie de cod, Blackbox a avut ca idee principală minimalismul. S-a avut în vedere rapiditatea de lucru. Blackbox furnizează ferestre configurabile, un meniu root pentru lansarea aplicaţiilor şi un toolbar care arată numele spaţiului de lucru curent, numele aplicaţiei în lucru şi timpul.

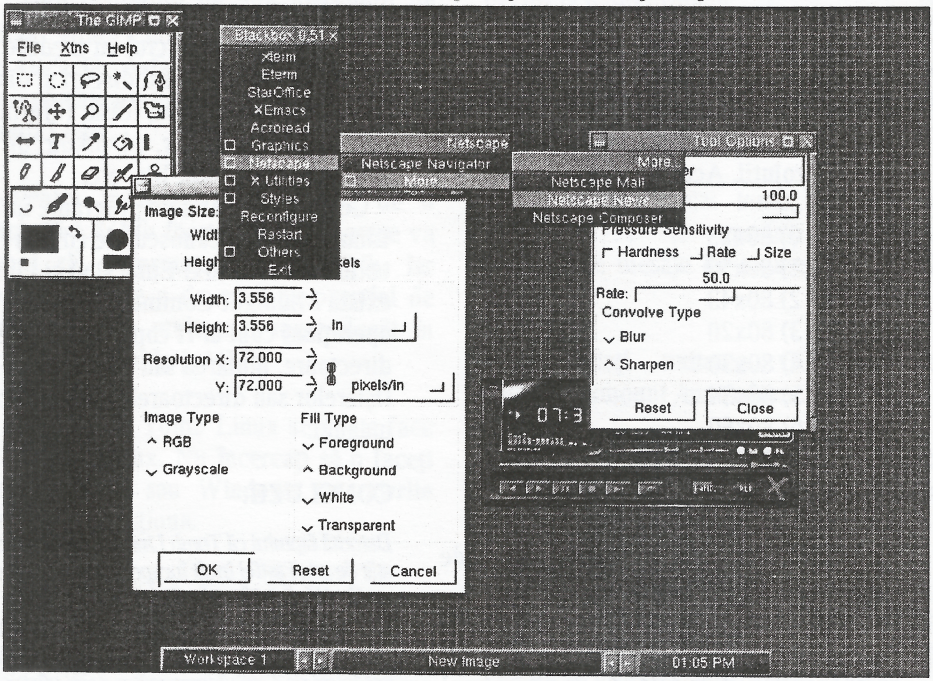

Există şi un meniu de lucru pentru adăugarea sau scoaterea spaţiilor de lucru. "Slit" poate fi folosit pentru a lucra cu aplicaţii mici (majoritatea tool-urilor pot folosi "slit"). Blackbox are un mod deosebit de manevrare a iconurilor: când este micşorată o fereastră nu apare nici o icoană, dar puteţi vedea toate aplicaţiile minimizate în submeniul "icons" din meniul spaţiului de lucru (dând click pe butonul din mijloc al mouse-ului), iar desktop-ul dumneavoastră nu va fi niciodată aglomerat cu icoane.

Blackbox utilizează propria clasă de grafică pentru a-şi randa imaginile. Modificând fişierul /usr/share/Blackbox/styles puteţi determina modul în care să arate desktop-ul dumneavoastră.

Fdformat

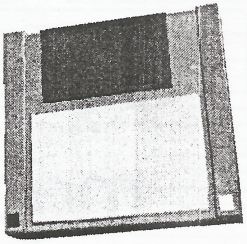

Comanda fdformat este folosită pentru formatarea low level a unei dischete. De reţinut este faptul că după formatare, discheta nu are înscrisă pe ea nici un sistem de fişiere, urmând ca utilizatorul să-l stabilească după formatare cu ajutorul comenzii mkfs.

Citiţi cu atenţie pagina de manual a fişierului fstab pentru a afla cum se pot face formatări de 2,8Mb pe unităţi floppy normale. Device-ul de formatare este de obicei unul din următoarele:

/dev/fd0d360
/dev/fd0h1200
/dev/fd0D360
/dev/fd0H360
/dev/fd0D720
/dev/fd0H720
/dev/fd0h360
/dev/fd0h720
/dev/fd0H1440

/dev/fd1d360
/dev/fd1h1200
/dev/fd1D360
/dev/fd1H360
/dev/fd1D720
/dev/fd1H720
/dev/fd1h360
/dev/fd1h720
/dev/fd1H1440

Device-urile generice pentru floppy /dev/fd0 şi /dev/fd1 nu vor putea lucra cu fdformat când este utilizat un format non-standard, sau dacă formatul a fost autodetectat mai înainte. În acest caz puteţi folosi setfdprm pentru a încărca parametrii dischetei.

OPŢIUNI:

Există o singură opţiune, şi anume -n, care setează sistemul să sară peste verificarea de bad-uri după formatare.

SUMAR

Dacă nu vă plac în general programele de X cum sunt KFloppy sau GFloppy, sau pur şi simplu nu aveţi spaţiul necesar instalării unui sistem ca GNOME sau KDE şi doriţi să formataţi o dischetă la 1.44Mb, va trebui să faceţi următoarele:

fdformat /dev/fd0 (formatare completă)

fdformat -n /dev/fd0 (formatare fără verificarea eventualelor blocuri cu bad-uri)

Oricum, indiferent care ar fi interfaţa de X fie ea Gfloppy sau Kfloppy, este bine să reţineţi că amândouă folosesc tot comanda fdformat.

Configurarea unui modem sub Linux

Configurarea modemului şi a portului serial

Trebuie să vă asiguraţi că modemul dumneavoastră este setat corect şi să ştiţi la care port serial este conectat.

Reţineţi:

- DOS COM1:=Linux /dev/cua0 (şi /dev/ttyS0)
- DOS COM2:=Linux /dev/cua1 (şi /dev/ttyS1)

Este bine să reţineţi şi faptul că dacă aveţi 4 porturi seriale, setarea standard este să aveţi COM1 şi COM3 pe IRQ4 şi COM2 şi COM4 pe IRQ3.

Dacă aveţi device-uri pe porturile seriale standard care împart un IRQ cu modemul dumneavoastră, veţi avea probleme.

Trebuie să vă asiguraţi că portul serial de modem foloseşte un singur IRQ.
Multe plăci seriale moderne vă permit să setaţi IRQ-ul pe porturile seriale. Dacă rulaţi un kernel mai avansat de 2.0, puteţi verifica utilizarea IRQ-urilor folosind comanda:

cat /proc/interrupts

Exemplu:

0:	6766283	timer
1:	91545	keyboard
2:	0	cascade
4:	156944 +	serial
7:	101764	WD8013
10:	134365 +	BusLogic BT-958
13:	1	math error
15:	3671702+	serial

Acest exemplu arată un port serial pe IRQ4 (un mouse) şi un port serial pe IRQ15 (un modem permanent bazat pe link PPP la Internet). Mai este şi un port serial pe COM2, IRQ3 iar COM4 este pe IRQ14, dar pentru că sunt utilizate nu sunt afişate.

AVERTISMENT!

Trebuie să ştiţi ce faceţi dacă aveţi de gând să vă jucaţi cu IRQ-urile. Nu numai că va trebui să vă desfaceţi computerul, să scoateţi plăci şi să vă jucaţi cu jumper-ii, dar trebuie să ştiţi şi ce face fiecare IRQ.

De asemenea, trebuie să ţineţi minte că dacă calculatorul dumneavoastră bootează şi cu alte sisteme de operare, mutând IRQ-urile se poate întâmpla şi ca unul dintre sistemele de operare să nu mai bootezе corect sau chiar deloc.

Dacă vă mutaţi porturile seriale pe IRQ-uri non-standard, trebuie să-i spuneţi Linux-ului ce IRQ foloseşte fiecare port.

Acest lucru este făcut cu comanda setserial şi ca parte a procesului de boot-are în rc.local sau în rc.serial care este apelat din rc.local sau ca parte a reiniţializării sysV.

Dacă folosiţi module seriale încărcate dinamic când sunt cerute de procesele kernel, nu puteţi seta şi uita IRQ etc la timpul de boot-are deoarece în cazul în care modulul serial nu este încărcat, Linux uită setările speciale.

Astfel, dacă încărcaţi modulul serial la cerere, trebuie să reconfiguraţi IRQ-urile etc de fiecare dată când este încărcat modulul.

PORTURILE SERIALE ŞI CAPACITĂŢILE DE VITEZĂ

Dacă folosiţi un modem cu viteză mare (extern), portul dumneavoastră serial trebuie să fie capabil de manevrarea informaţiilor pe care un astfel de modem este capabil să le producă, mai ales când modem-urile compresează datele. Acest

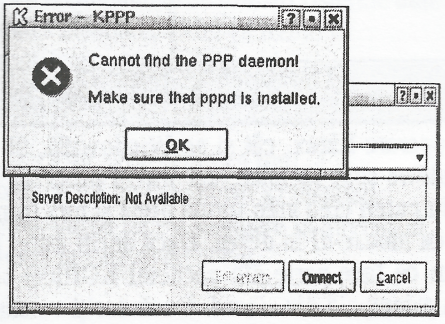

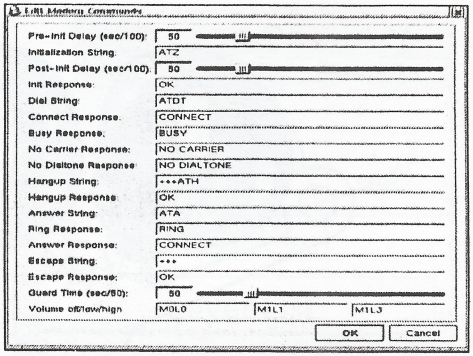

lucru cere ca portul dumneavoastră să folosească un modem UART (Universal Asiynchronous Receiver Transmitter) cum sunt cele 16550 (A).

Dacă aveţi un computer mai vechi sau o placă serială mai veche, este foarte probabil ca portul dumneavoastră serial să aibă doar un UART 8250, ceea ce va cauza probleme considerabile dacă este folosit un modem de mare viteză.

Folosiţi comanda setserial -a /dev/ttySx pentru a afla ce tip de UART aveţi. Dacă aveţi un tip de UART 16550A ar fi bine să vă cumpăraţi o nouă placă serială, iar când o cumpăraţi, asiguraţi-vă că puteţi schimba IRQ-urile pe ea.

NUMELE PORTURILOR SERIALE

Linux foloseşte device-uri cuaX pentru a trimite semnalul, şi device-uri ttySx pentru a primi semnalul. Codul kernel care cere acest lucru a fost schimbat în versiunea de kernel 2.0.x şi acum trebuie să folosiţi ttySx şi pentru trimitere şi pentru receptare.

MIHAI PASCU

Qcad este un simplu sistem 2D CAD/CAM. Cu Qcad puteţi crea şi modifica uşor desene cu texte ISO, dimensiuni şi multe altele, şi le puteţi salva ca fişiere DXF. Fişierele DXF reprezintă interfaţa multor sisteme CAD cum ar fi: AUTOCAD şi multe altele.

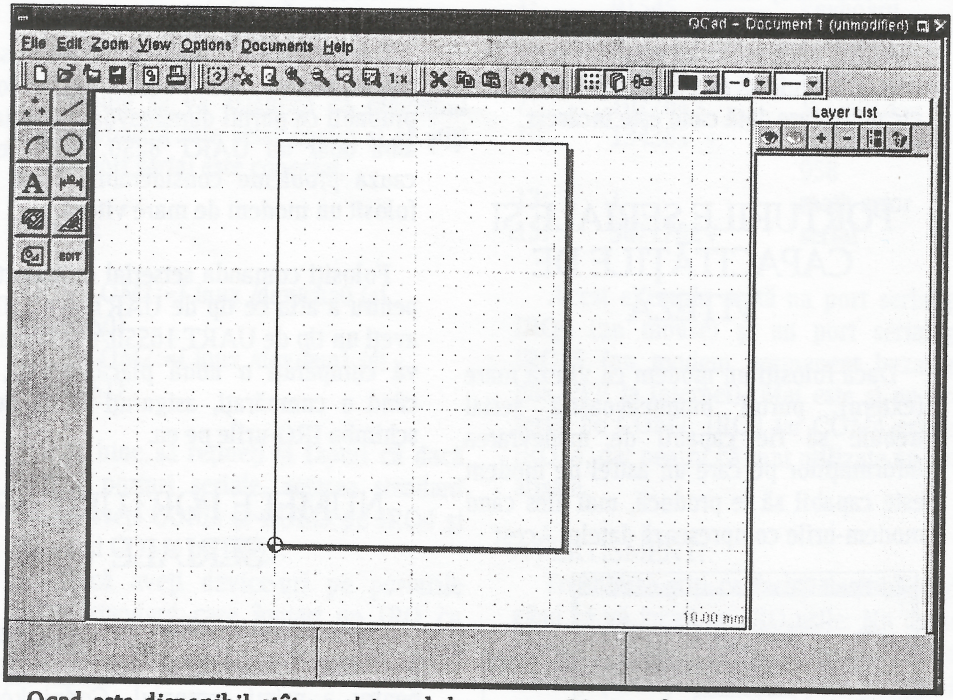

Qcad este disponibil atât pe sistemul de operare Linux, cât şi pe Windows95, 98 şi NT. Versiunile pentru Linux şi pentru Windows sunt identice, dar diferă procesul de instalare. Qcad nu este o unealtă de desen. Nu puteţi crea vreo formă plină şi nici forme desenate "la mână". Nu puteţi pune obiecte cu mouse-ul în desen. Dacă doriţi astfel de programe, puteţi folosi KIllustrator (program ce face parte din pachetul KOffice) sau Corel Draw. Poza de mai sus arată fereastra principală din Qcad. Dacă doriţi versiuni mai noi, le puuteţi lua de pe Internet de la adresa http://www.qcad.org.

INSTALAREA QCAD

Cerinţe: Procesor Pentium, 16MB RAM Recomandat: Procesor Pentium, 32MB RAM.

VARIANTA RPM

Am inclus pe CD varianta RPM a programului Qcad din motive tehnice, dat fiind faptul că în acest format instalarea este mai simplă. Puteţi folosi scriptul "INSTALL" făcut de noi, sau comanda *rpm -i qcad*.rpm*, asigurându-vă că aveţi instalat pachetul *qt* (n.r).

VARIANTA ÎN FORMAT *.tar.gz*

Copiaţi arhiva într-un director temporar (de exemplu */tmp*) şi dezarhivaţi-o folosind comenzile:

-cd /tmp
-gunzip qcad*.tar.gz
-tar -xfv qcad*.tar

În acest mod vor fi create fişierele necesare pentru instalare. Lansaţi apoi tool-ul de setare:

./setup sh

Vă recomandăm să folosiţi fişierele date pentru instalare, altfel va trebui să modificaţi scriptul de pornire /usr/local/bin/qcad după setare.

Dacă nu aveţi acces ca root la computerul pe care doriţi să instalaţi Qcad, puteţi face o instalare în directorul /home în care aveţi acces.

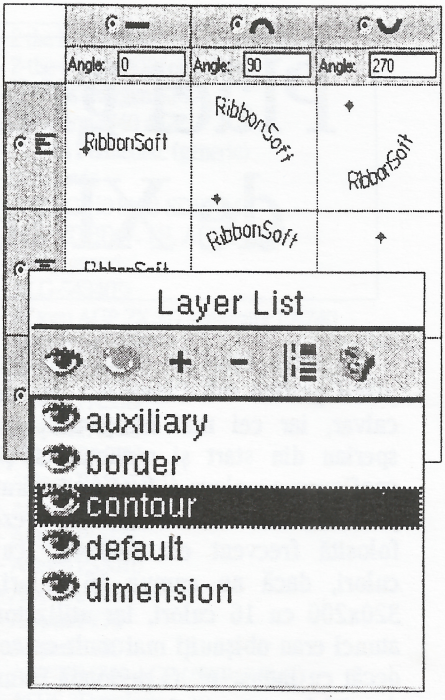

SCRIPTUL DE PORNIRE

Tool-ul de setare a creat fişierul */usr/local/bin/qcad*. Acest fişier este scriptul de pornire care modifică directorul de lucru curent cu locul unde este instalat Qcad şi îl porneşte. Dacă aţi instalat Qcad în fişierul predefinit, nu trebuie să mai faceţi nici o modificare. În cazul în care aţi instalat Qcad într-un alt director, schimbaţi scriptul în aşa fel încât să puteţi porni Qcad în modul binar.
Pentru a lansa în execuţie Qcad, tastaţi într-o consolă de X comanda "qcad" (valabil şi pentru versiunea inclusă pe CD n.r.)

ALIN DANILOF

(Text tradus din manualul help Qcad)

Plăci grafice suportate de XFree86-4.0.3-5

Cu ceva timp în urmă, configurarea plăcii grafice sub Linux era un adevărat calvar, iar cei mai mulţi utilizatori se speriau din start şi renunţau să-şi mai configureze placa. Este adevărat, în perioada de care vorbesc, rezoluţia folosită frecvent era 640x480 cu 256 culori, dacă nu cumva 16 culori, sau 320x200 cu 16 culori, iar utilizatorii de atunci erau obişnuiţi mai mult cu consola decât cu mouse-ul. O perioadă frumoasă, de altfel, perioadă în care *cei puternici* erau programatorii în cod maşină.

Astăzi lucrurile stau total altfel. Memoriile plăcilor grafice au uneori o capacitate mai mare chiar decât a unui hard disc din perioada veche. Există oameni fericiţi care au apucat să vadă hard discuri de 40Mb, sau chiar cu o capacitate mai mică. Dacă înainte rezoluţia 640x480/8bpp putea satisface aproape orice dorinţă, lucrurile stau puţin diferit în ziua de azi. Rezoluţii cum ar fi 1024x768/32bpp deja sunt considerate a fi o joacă de copil, şi de aceea, pretenţiile legate de driverele folosite pentru aceste plăci cresc şi ele.

Fac această introducere pentru că am cunoscut persoane care n-au programat în viaţa lor şi care habar n-aveau nici măcar de Pascal, ce să mai vorbim de C sau asamblare, şi care erau foarte iritate constatând că Linux-ul nu conţine un driver implementat pentru placa video pe care o aveau. Aş vrea ca toată lumea să înţeleagă că sub Linux, driverii se fac "pe dibuite", adică programatorii au ca armă doar testarea plăcilor, neprimind de la firmele producătoare decât foarte puţine informaţii, dacă nu chiar deloc. Şi toate astea deoarece utilizatorii de Linux au fost totdeauna ignoraţi.

Nu există driveri de la firme nici pentru imprimante, nici pentru plăci video, nici pentru camere digitale, şi lista ar putea continua. Vina o au, pe de o parte, şi clienţii. Ţin minte că, acum câţiva ani, când cuvântul Linux stârnea pe faţa vânzătorilor de componente PC o grimasă inexplicabilă, am vrut să-mi cumpăr o imprimantă, şi m-am plimbat pe la diverse firme care făceau atunci comerţ cu componente.

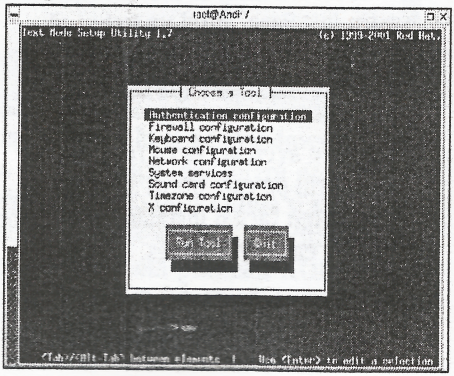

Dialogul între mine şi vânzători era pe atunci ceva de genul: <<Bună, ziua, aş dori şi eu o imprimantă dar care să funcţioneze pe Linux>>, şi mi se răspundea <<Ne pare rău, dar nu avem driveri decât pentru Windows>>. După care reveneam cu o altă întrebare <<Bine, dar dacă aveam Macintosh, aveaţi driveri pentru Mac ?>> şi primeam un răspuns de la vânzătorul iritat <<Domnule, ţi-am explicat, nu există driveri decât pe Windows>>. Se ignoră total faptul că unii oameni poate nu sunt satisfăcuţi de stilul Windows, şi doresc altceva. Dacă aş fi producător de imprimante, mi-aş dori să pot da driveri pentru cât mai multe sisteme de operare, să arăt că imprimanta produsă de mine poate face faţă oricărui sistem. Aş face driveri pentru Windows, Linux, FreeBSD, Unix, Macintosh, şi aşa mai departe.

Să revenim însă la subiectul nostru. Ceea ce am vrut să spun este că, dacă aţi cumpărat de curând o placă video cu nu ştiu câţi Gb de RAM, care poate fi setată în rezoluţia 10000x10000 cu o adâncime de culoare de 1000bpp şi care vă arată atât de multe culori încât nici ochiul nu le poate distinge, şi constataţi că nu aveţi driver sub Linux pentru ea, atunci să ştiţi că aşa meritaţi. Cine vă pune să luaţi o asemenea placă video care costă şi mult, şi care crează probleme poate chiar şi pe Windows, unde aveţi driver de la firma producătoare. A fost o glumă, să ştiţi.

Pentru a nu păţi vreun pocinog la cumpărarea unei plăci video, vă prezentăm în continuare lista de plăci grafice suportate de XFree86-4.0.3-5, XFree86 fiind, pentru cei care nu sunt obişnuiţi cu sistemul Linux, serverul de plăci video:

- 2 the Max MAXColor S3 Trio64V+
- 2-the-Max MAXColor 6000
- 3DLabs Oxygen GMX
- 3DVision-i740 AGP
- 3Dlabs Permedia2 (generic)
- 928Movie
- ABIT G740 8MB SDRAM
- AGP 2D/3D V. 1N, AGP-740d
- AGX (generic)
- ALG-5434(E)
- AOpen AGP 2X 3D Navigator PA740
- AOpen PA2010
- AOpen PA45
- AOpen PA50D
- AOpen PA50E
- AOpen PA50V
- AOpen PA80/DVD
- AOpen PG128
- AOpen PG975
- AOpen PS3010
- AOpen PT70
- AOpen PT75
- AOpen PT80
- ARISTO i740 AGP (ART-i740-G)
- ASUS 3Dexplorer
- ASUS AGP-V2740
- ASUS PCI-AV264CT
- ASUS PCI-V264CT
- ASUS Video Magic PCI V864
- ASUS Video Magic PCI VT64
- AT25
- AT3D
- ATI 3D Pro Turbo
- ATI 3D Pro Turbo PC2TV
- ATI 3D Xpression
- ATI 3D Xpression+
- ATI 3D Xpression+ PC2TV
- ATI 8514 Ultra (no VGA)
- ATI All-in-Wonder
- ATI All-in-Wonder 128 Pro AGP
- ATI All-in-Wonder Pro
- ATI Graphics Pro Turbo
- ATI Graphics Pro Turbo 1600
- ATI Graphics Ultra
- ATI Graphics Ultra Pro
- ATI Graphics Xpression
- ATI Mach32
- ATI Mach64
- ATI Mach64 3D RAGE II
- ATI Mach64 3D RAGE II+DVD

- ATI Mach64 3D Rage IIC
- ATI Mach64 3D Rage Pro
- ATI Mach64 CT (264CT)
- ATI Mach64 GT (264GT), aka 3D RAGE
- ATI Mach64 VT (264VT)
- ATI Radeon (generic)
- ATI Radeon AGP
- ATI Radeon AGP VIVO
- ATI Radeon All In Wonder AGP
- ATI Rage 128
- ATI Rage 128 (generic)
- ATI Rage 128 Mobility
- ATI Rage Fury AGP
- ATI Rage Fury Pro AGP
- ATI Rage LT
- ATI Rage LT PRO
- ATI Rage Mobility
- ATI Rage Mobility M4 AGP
- ATI Rage Mobility P
- ATI Rage XL
- ATI Rage XL AGP
- ATI Ultra Plus
- ATI Video Boost
- ATI Video Charger
- ATI Video Xpression
- ATI Video Xpression+
- ATI WinBoost
- ATI WinCharger
- ATI WinTurbo
- ATI Wonder SVGA
- ATI XPERT 99 AGP
- ATI XPERT 98
- ATI Xpert 98
- ATI Xpert XL
- ATI Xpert@Play
- ATI Xpert@Play 98
- ATI Xpert@Work
- ATI integrated on Intel Maui MU440EX motherboard
- ATrend ATC-2165A
- AccelStar Permedia II AGP
- Acorp AGP i740
- Actix GE 32+ 2MB
- Actix GE32i
- Actix GE64
- Actix ProStar
- Actix ProStar 64
- Actix Ultra
- Acumos AVGA3
- Alliance ProMotion 6422
- Appian Jeronimo 2000
- Aristo ART-390-G S3 Savage3D
- Ark Logic ARK1000PV (generic)
- Ark Logic ARK1000VL (generic)
- Ark Logic ARK2000MT (generic)
- Ark Logic ARK2000PV (generic)
- Atrend (Speedy) 3DIO740 AGP (ATC-2740)
- Avance Logic 2101
- Avance Logic 2228
- Avance Logic 2301
- Avance Logic 2302
- Avance Logic 2308
- Avance Logic 2401
- Binar Graphics AnyView
- Boca Vortex (Sierra RAMDAC)
- COMPAQ Armada 7380DMT
- COMPAQ Armada 7730MT
- California Graphics SunTracer 6000
- Canopus Co. Power Window 3DV
- Canopus SPECTRA 3200R2
- Canopus SPECTRA 5400
- Canopus SPECTRA 5400 Premium Edition
- Canopus Total-3D
- Cardex Challenger (Pro)
- Cardex Cobra
- Cardex Trio64
- Cardex Trio64Pro
- Chaintech AGP-740d
- Chaintech Desperado 3F10
- Chaintech Desperado RI20
- Chaintech Desperado RI30
- Chaintech Desperado RI40/41
- Chaintech Desperado RI50
- Chaintech Desperado RI60
- Chaintech Desperado SI21
- Chaintech Desperado SI31
- Chaintech Tornado I7000
- Chaintech Tornado S6000
- Chips & Technologies CT64200
- Chips & Technologies CT64300
- Chips & Technologies CT65520
- Chips & Technologies CT65525
- Chips & Technologies CT65530
- Chips & Technologies CT65535
- Chips & Technologies CT65540
- Chips & Technologies CT65545
- Chips & Technologies CT65546
- Chips & Technologies CT65548
- Chips & Technologies CT65550
- Chips & Technologies CT65554

- Chips & Technologies CT65555
- Chips & Technologies CT68554
- Chips & Technologies CT69000
- Chips & Technologies CT69030
- Cirrus Logic GD542x
- Cirrus Logic GD543x
- Cirrus Logic GD5446 (noname card)
- Cirrus Logic GD544x
- Cirrus Logic GD5462
- Cirrus Logic GD5464
- Cirrus Logic GD5465
- Cirrus Logic GD5480
- Cirrus Logic GD62xx (laptop)
- Cirrus Logic GD64xx (laptop)
- Cirrus Logic GD754x (laptop)
- Colorgraphic Dual Lightning
- Compaq Armada 7400
- Compaq Armada 7800
- Creative Blaster Exxtreme
- Creative Graphics Blaster TNT2
- Creative Labs 3D Blaster PCI (Verite 1000)
- Creative Labs Graphics Blaster 3D
- Creative Labs Graphics Blaster Eclipse (OEM Model CT7510)
- Creative Labs Graphics Blaster MA201
- Creative Labs Graphics Blaster MA202
- Creative Labs Graphics Blaster MA302
- Creative Labs Graphics Blaster MA334
- Creative Labs Savage 4 3D Blaster
- Cirix MediaGX
- DFI-WG1000
- DFI-WG5000
- DFI-WG6000
- DSV3325
- DSV3326
- DataExpert DSV3325
- DataExpert DSV3365
- Dell S3 805
- Dell onboard ET4000
- Diamond Edge 3D
- Diamond Fire GL 1000
- Diamond Fire GL 1000 PRO
- Diamond Fire GL 3000
- Diamond Monster Fusion
- Diamond Multimedia Stealth 3D 2000
- Diamond Multimedia Stealth 3D 2000 PRO
- Diamond SpeedStar (Plus)
- Diamond SpeedStar 24
- Diamond SpeedStar 24X (not fully supported)
- Diamond SpeedStar 64

- Diamond SpeedStar A50
- Diamond SpeedStar HiColor
- Diamond SpeedStar Pro (not SE)
- Diamond SpeedStar Pro 1100
- Chips & Technologies CT65555
- Chips & Technologies CT68554
- Chips & Technologies CT69000
- Chips & Technologies CT69030
- Cirrus Logic GD542x
- Cirrus Logic GD543x
- Cirrus Logic GD5446 (noname card)
- Cirrus Logic GD544x
- Cirrus Logic GD5462
- Cirrus Logic GD5464
- Cirrus Logic GD5465
- Cirrus Logic GD5465
- Cirrus Logic GD5480
- Cirrus Logic GD62xx (laptop)
- Cirrus Logic GD64xx (laptop)
- Cirrus Logic GD754x (laptop)
- Colorgraphic Dual Lightning
- Compaq Armada 7400
- Compaq Armada 7800
- Creative Blaster Exxtreme
- Creative Graphics Blaster TNT2
- Creative Labs 3D Blaster PCI (Verite 1000)
- Creative Labs Graphics Blaster 3D
- Creative Labs Graphics Blaster Eclipse (OEM Model CT7510)
- Creative Labs Graphics Blaster MA201
- Creative Labs Graphics Blaster MA202
- Creative Labs Graphics Blaster MA302
- Creative Labs Graphics Blaster MA334
- Creative Labs Savage 4 3D Blaster
- Cirix MediaGX
- DFI-WG1000
- DFI-WG5000
- DFI-WG6000
- DSV3325
- DSV3326
- DataExpert DSV3325
- DataExpert DSV3365
- Dell S3 805
- Dell onboard ET4000
- Diamond Edge 3D
- Diamond Fire GL 1000
- Diamond Fire GL 1000 PRO
- Diamond Fire GL 3000
- Diamond Monster Fusion
- Diamond Multimedia Stealth 3D 2000

- Diamond Multimedia Stealth 3D 2000 PRO
- Diamond SpeedStar (Plus)
- Diamond SpeedStar 24
- Diamond SpeedStar 24X (not fully supported)
- Diamond SpeedStar 64
- Diamond SpeedStar A50
- Diamond SpeedStar HiColor
- Diamond SpeedStar Pro (not SE)
- Diamond SpeedStar Pro 1100
- Diamond SpeedStar Pro SE (CL-GD5430/5434)
- Diamond SpeedStar64 Graphics 2000/2200
- Diamond Stealth 24
- Diamond Stealth 32
- Diamond Stealth 3D 2000
- Diamond Stealth 3D 2000 PRO
- Diamond Stealth 3D 3000
- Diamond Stealth 3D 4000
- Diamond Stealth 64 DRAM SE
- Diamond Stealth 64 DRAM with S3 SDAC
- Diamond Stealth 64 DRAM with S3 Trio64
- Diamond Stealth 64 VRAM
- Diamond Stealth 64 Video VRAM (TI RAMDAC)
- Diamond Stealth II S220
- Diamond Stealth II/G460 AGP
- Diamond Stealth III (S520/S540)
- Diamond Stealth Pro
- Diamond Stealth VRAM
- Diamond Stealth Video 2500
- Diamond Stealth Video DRAM
- Diamond Stealth64 Graphics 2001 series
- Diamond Stealth64 Graphics 2xx0 series (864 + SDAC)
- Diamond Stealth64 Graphics 2xx0 series (Trio64)
- Diamond Stealth64 Video 2001 series (2121/2201)
- Diamond Stealth64 Video 2120/2200
- Diamond Stealth64 Video 3200
- Diamond Stealth64 Video 3240/3400 (IBM RAMDAC)
- Diamond Stealth64 Video 3240/3400 (TI RAMDAC)
- Diamond Viper 330
- Diamond Viper 550
- Diamond Viper 770
- Diamond Viper PCI 2Mb
- Diamond Viper Pro Video
- Diamond Viper VLB 2Mb
- Digital 24-plane TGA (ZLXp-E2)
- Digital 24-plane+3D TGA (ZLXp-E3)
- Digital 8-plane TGA (UDB/Multia)
- Digital 8-plane TGA (ZLXp-E1)

- EIZO (VRAM)
- ELSA ERAZOR II
- ELSA ERAZOR III
- ELSA GLoria Synergy
- ELSA GLoria-L
- ELSA GLoria-L/MX
- ELSA GLoria-S
- ELSA GLoria-XL
- ELSA GLoria-XXL
- ELSA GLoria-4
- ELSA GLoria-8
- ELSA Synergy II
- ELSA VICTORY ERAZOR
- ELSA VICTORY ERAZOR LT
- ELSA Victory 3D
- ELSA Victory 3DC
- ELSA WINNER 1000/T2D
- ELSA Winner 1000 R3D
- ELSA Winner 1000AVI (AT&T 20C409 version)
- ELSA Winner 1000AVI (SDAC version)
- ELSA Winner 1000ISA
- ELSA Winner 1000PRO with S3 SDAC
- ELSA Winner 1000PRO with STG1700 or AT&T RAMDAC
- ELSA Winner 1000PRO/X
- ELSA Winner 1000TRIO
- ELSA Winner 1000TRIO/V
- ELSA Winner 1000TwinBus
- ELSA Winner 1000VL
- ELSA Winner 2000
- ELSA Winner 2000/Office
- ELSA Winner 2000AVI
- ELSA Winner 2000AVI/3D
- ELSA Winner 2000PRO-2
- ELSA Winner 2000PRO-4
- ELSA Winner 2000PRO/X-2
- ELSA Winner 2000PRO/X-4
- ELSA Winner 2000PRO/X-8
- ELSA Winner 3000
- ELSA Winner 3000-L-42
- ELSA Winner 3000-M-22
- ELSA Winner 3000-S
- EONtronics Picasso 740
- EONtronics Van Goh
- EPSON CardPC (onboard)
- EPSON SPC8110 (CardPC)
- ET3000 (generic)
- ET4000 (generic)
- ET4000 W32i, W32p (generic)
- ET4000/W32 (generic)

- ET6000 (generic)
- ET6100 (generic)
- ET6300 (generic)
- EliteGroup(ECS) 3DVision-i740 AGP
- Elsa Victory II
- Elsa Winner T3D
- Everex MVGA i740/AG
- ExpertColor DSV3325
- ExpertColor DSV3365
- Flagpoint Shocker i740 8MB
- Gainward CardExpert 740 8MB
- Gainward Challenger EV
- Generic VGA compatibile
- Genoa 5400
- Genoa 8500VL(-28)
- Genoa 8900 Phantom 32i
- Genoa Phantom 64i with S3 SDAC
- Genoa Systems Phantom 740
- Genoa VideoBlitz III AV
- Gigabyte Predator i740 8MB AGP
- Graphics Blaster TNT
- Guillemont Maxi Gamer Xentor 32
- HOT-158 (Shuttle)
- Hercules Dynamite
- Hercules Dynamite 128/Video
- Hercules Dynamite 3D/GL
- Hercules Dynamite Power
- Hercules Dynamite Pro
- Hercules Dynamite TNT
- Hercules Graphite HG210
- Hercules Graphite Power
- Hercules Graphite Pro
- Hercules Graphite Terminator 64
- Hercules Graphite Terminator 64/DRAM
- Hercules Graphite Terminator Pro 64
- Hercules Stingray
- Hercules Stingray 128 3D
- Hercules Stingray 64/V with ICS5342
- Hercules Stingray 64/V with ZoomDAC
- Hercules Stingray Pro
- Hercules Stingray Pro/V
- Hercules Terminator 128 2X/i AGP
- Hercules Terminator 128/3D
- Hercules Terminator 3D/DX
- Hercules Terminator 64/3D
- Hercules Terminator 64/Video
- Hercules Terminator Thriller3D
- Integral FlashPoint
- Intel 5430
- Intel 740 (generic)
- Intel 810
- Intel 815
- Intel Express 3D AGP
- Intel Interay PMC Viper
- JAX 824
- Jaton Video-58P
- Jaton Video-70P
- Jaton Video-740 AGP 3D
- Jazz Multimedia G-Force 128
- Jetway J-740-3D 8MB AGP, i740 AGP 3D
- Joymedia Apollo 7400
- KouTech KeyVision 128 EV
- LeadTek WinFast 3D S600
- LeadTek WinFast 3D S680
- LeadTek WinFast S200
- LeadTek WinFast S430
- LeadTek WinFast S510
- LeadTek WinFast S2300
- LeadTek WinFast 3D S320
- LeadTek WinFast 3D S320II
- LeadTek WinFast 3D S3500
- LeadTek WinFast S900
- MAXI Gamer AGP 8 MB
- MELCO WGA-TS
- MELCO WGP-VG4S
- MELCO WGP_VX8
- MSI MS-4417
- MachSpeed VGA ET6000
- Machspeed Raptor i740 AGP 4600
- Magic-Pro MP-740DVD
- Matrox Comet
- Matrox Marvel II
- Matrox Millenium
- Matrox Millenium G200
- Matrox Millenium G400
- Matrox Millenium G450
- Matrox Millenium II
- Matrox Mystique
- Matrox Mystique G200
- Matrox Productiva G100
- MediaVision Proaxcel 128
- Mirage Z-128
- Miro CRYSTAL VRX
- Miro Crystal 10SD with GenDAC
- Miro Crystal 12SD
- Miro Crystal 16S
- Miro Crystal 20SD PCI with S3 SDAC
- Miro Crystal 20SD VLB with S3 SDAC (BIOS 3.xx)
- Miro Crystal 20SD with ICD2061A (BIOS 2.xx)
- Miro Crystal 20SD with ICS2494 (BIOS 1.xx)

- Miro Crystal 20SV
- Miro Crystal 22SD
- Miro Crystal 40SV
- Miro Crystal 80SV
- Miro Crystal 8S
- Miro Crystal DVD
- Miro MiroMedia 3D
- Miro MiroVideo 20TD
- Miro Video 20SV
- NVIDIA GeForce
- NVIDIA GeForce 2
- NVIDIA GeForce 2 GTS
- NVIDIA GeForce 2 MX
- NVIDIA GeForce 256
- NVIDIA GeForce DDR
- NVIDIA Riva 128
- NVIDIA Riva TNT
- NVIDIA Riva TNT2
- Nat Semi Geode
- NeoMagic (laptop/notebook)
- NeoMagic 128XD
- NeoMagic 256
- Number Nine FX Motion 331
- Number Nine FX Motion 332
- Number Nine FX Motion 531
- Number Nine FX Motion 771
- Number Nine FX Reality 772
- Number Nine FX Vision 330
- Number Nine GXE Level 10/11/12
- Number Nine GXE Level 14/16
- Number Nine GXE64
- Number Nine GXE64 Pro
- Number Nine GXE64 whith S3Trio64
- Number Nine Imagine 128
- Number Nine Imanine 128 (2-8Mb)
- Number Nine Imagine 128 Series 2 (2-4Mb)
- Number Nine Imagine 128 T2R
- Number Nine Revolution 3D AGP T2R
- Number Nine Revolution IV (T2R)
- Number Nine Visual 9FX Reality 332
- Oak 87 ISA
- Oak 87 VLB
- Oak ISA Card
- Ocean (octek) VL-VGA-1000
- Octek AVGA-20
- Octek Combo-26
- Octek Combo-28
- Octek VL-VGA-26
- Octek VL-VGA-28
- Orchid Celsius (AT&T RAMDAC)
- Orchid Celsius (Sierra RAMDAC)
- Orchid Fahrenheit 1280
- Orchid Fahrenheit VA
- Orchid Fahrenheit-1280+
- Orchid Kelvin 64
- Orchid Kelvin 64 VLB Rev A
- Orchid Kelvin 64 VLB Rev B
- Orchid Kelvin 64 VLB Rev B
- Orchid P9000 VLB
- Orchid Technology Fahrenheit Video 3D
- PC-Chips M567 Mainboard
- Palit Daytona AGP740
- Paradise Accelerator Value
- Paradise/WD 90CXX
- PixelView Combo TV 3D AGP (Prolink)
- PixelView Combo TV Pro (Prolink)
- Power Color C740 (SG/SD) AGP
- QDI Amazing I
- Quantum 3D MGXplus
- Quantum 3D MGXplus with 4M VRAM
- RIVA TNT
- RIVA TNT2
- RIVA Ultra TNT2
- RIVA128
- Real3D Starfighter AGP
- Real3D Starfighter PCI
- Rendition Verite 1000
- Rendition Verite 2x00
- Revolution 3D T2R
- S3 801/805 (generic)
- S3 801/805 with ATT20c490 RAMDAC
- S3 801/805 with ATT20c490 RAMDAC and ICD2061A
- S3 801/805 with Chrontel 8391
- S3 801/805 with S3 GenDAC
- S3 801/805 with SC1148{2, 3, 4} RAMDAC
- S3 801/805 with SC1148{5, 7, 9} RAMDAC
- S3 864 (generic)
- S3 864 with ATT 20C498 or 21C498
- S3 864 with SDAC (86C716)
- S3 864 with STG1703
- S3 868 (generic)
- S3 868 with ATT 20C409
- S3 868 with ATT 20C498 or 21C498
- S3 868 with SDAC (86C716)
- S3 86C260 (ViRGE/MX)
- S3 86C280 (ViRGE/MX+)
- S3 86C325 (ViRGE)
- S3 86C357 (ViRGE/GX2)
- S3 86C365 (Trio3D)

- S3 86C988 (ViRGE/VX)
- S3 86CM65 (Aurora64V+)
- S3 911/924 (generic)
- S3 924 with SC1148 DAC
- S3 928 (generic)
- S3 964 (generic)
- S3 968 (generic)
- S3 Aurora64V+ (generic)
- S3 Savage (generic)
- S3 Savage 2000 (generic)
- S3 Savage/MX
- S3 Savage3D
- S3 Savage4
- S3 Savage4 (generic)
- S3 Savage4 Pro+
- S3 Trio32 (generic)
- S3 Trio3D
- S3 Trio3D/2X
- S3 Trio64 (generic)
- S3 Trio64V+ (generic)
- S3 Trio64V2 (generic)
- S3 Trio64V2/DX (generic)
- S3 Trio64V2/GX (generic)
- S3 ViRGE (generic)
- S3 ViRGE (old S3V server)
- S3 ViRGE/DX (generic)
- S3 ViRGE/GX (generic)
- S3 ViRGE/GX2 (generic)
- S3 ViRGE/MX (generic)
- S3 ViRGE/MX+ (generic)
- S3 ViRGE/VX (generic)
- S3 Vision864 (generic)
- S3 Vision964 (generic)
- S3 Vision968 (generic)
- SHARP 9080
- SHARP 9090
- SNI PC5H W32
- SNI Scenic W32
- SPEA Mercury 64
- SPEA Mirage
- SPEA/V7 Mercury
- SPEA/V7 Mirage P64
- SPEA/V7 Mirage P64 with S3 Trio64
- SPEA/V7 Mirage VEGA Plus
- SPEA/V7 ShowTime Plus
- STB Horizon
- STB Horizon Video
- STB LightSpeed
- STB LightSpeed 128
- STB MVP-2
- STB MVP-2 PCI
- STB MVP-2X
- STB MVP-4 PCI
- STB MVP-4X
- STB Nitro (64)
- STB Nitro 3D
- STB Nitro 64 Video
- STB Pegasus
- STB Powergraph 64
- STB Powergraph 64 Video
- STB Powergraph X-24
- STB Systems Powergraph 3D
- STB Systems Velocity 3D
- STB Velocity 128
- STB Velocity 64 Video
- STB nvidia 128
- SiS 300
- SiS 3D PRO AGP
- SiS 530
- SiS 540
- SiS 5597
- SiS 5598
- SiS 620
- SiS 630
- SiS 6326
- SiS SG86C201
- SiS SG86C205
- SiS SG86C215
- SiS SG86C225
- Sierra Screaming 3D
- Sigma Concorde
- Sigma Legend
- Silicon Motion Lynx (generic)
- Silicon Motion LynxEM
- Soyo AGP (SY-740 AGP)
- Spacewalker Hot-158
- Spider Black Widow
- Spider Black Widow Plus
- Spider Tarantula 64
- Spider VLB Plus
- Sun CG8/RasterOps
- Sun Color3 (cgthree)
- Sun Double width GX
- Sun Elite 3D
- Sun Elite 3D-M6 Horizontal
- Sun FFB
- Sun FFB 67MHz Creator
- Sun FFB 67MHz Creator 3D
- Sun FFB 75MHz Creator 3D
- Sun FFB2 Horizontal Creator

- Sun SX with 4M VSIMM
- Sun SX with 8M VSIMM
- Sun Single width GX
- Sun TCX (8bit)
- Sun TCX (S24)
- Sun Turbo GX
- Sun Turbo GX Plus
- Sun Turbo GX with 1M VSIMM
- Sun Turbo ZX
- Sun Unknown GX
- Sun ZX or Turbo ZX
- TechWorks Thunderbolt
- Techworks Utimate 3D
- Toshiba Satellite 2050 CDS
- Toshiba Satellite 2520 CDS
- Toshiba Satellite 4030 CDT
- Toshiba Satellite 4060 CDT
- Toshiba Satellite 4080 CDT
- Toshiba Tecra 540CDT
- Toshiba Tecra 550CDT
- Toshiba Tecra 750CDT
- Toshiba Tecra 750 DVD
- Trident 3DImage975 (generic)
- Trident 3DImage975 AGP
- Trident 3DImage985 (generic)
- Trident 8900/9000 (generic)
- Trident 8900D (generic)
- Trident Blade3D (generic)
- Trident Cyber 9320 (generic)
- Trident Cyber 9325 (generic)
- Trident Cyber 9382 (generic)
- Trident Cyber 9385 (generic)
- Trident Cyber 9388 (generic)
- Trident Cyber 9397 (generic)
- Trident Cyber 939a (generic)
- Trident Cyber 9520 (generic)
- Trident Cyber 9525 (generic)
- Trident CyberBlade (generic)
- Trident Providia 9682 (generic)
- Trident Providia 9685 (generic)
- Trident TGUI9400CXi (generic)
- Trident TGUI9420 (generic)
- Trident TGUI9420DGi (generic)
- Trident TGUI9430DGi (generic)
- Trident TGUI9440 (generic)
- Trident TGUI9660 (generic)
- Trident TGUI9680 (generic)
- Trident TGUI9682 (generic)
- Trident TGUI9685 (generic)
- Trident TVGA 8800BR
- Trident TVGA 8800CS
- Trident TVGA9200CXr (generic)
- Unsupported VGA compatible
- VI720
- VL-41
- VidTech FastMax P20
- VideoExcel AGP 740
- VideoLogic GrafixStar 300
- VideoLogic GrafixStar 400
- VideoLogic GrafixStar 500
- VideoLogic GrafixStar 550
- VideoLogic GrafixStar 560 (PCI/AGP)
- VideoLogic GrafixStar 600
- VideoLogic GrafixStar 700
- ViewTop PCI
- ViewTop ZeusL 8MB
- Voodoo Banshee (generic)
- Voodoo Rush (generic)
- Voodoo3 (generic)
- Voodoo5 (generic)
- WD 90C24 (laptop)
- WD 90C24A or 90C24A2 (laptop)
- Weitek P9100 (generic)
- WinFast S200
- WinFast S430
- WinFast S510
- WinFast S900 i740 AGP 8MB
- XGA-1 (ISA bus)
- XGA-2 (ISA bus)

Dacă aţi găsit placa video în lista de mai sus este foarte bine. Dacă nu este însă în lista de driveri, alegeţi un server VGA 16 su în cazul în care şunteţi sigur că deţineţi o placă SVGA, încercaţi cu serverul SVGA.

XAnim

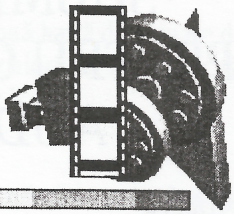

Este un program cu ajutorul căruia pot fi accesate fişiere de animaţie /video/audio, de formate diferite ce rulează X. Xanim suportă bine următoarele tipuri de animaţie:

- FLI
- FLC
- IFF
- fişiere GIF87a şi GIF89a
- suportul extins de animaţie GIF89a
- animaţii DL, format 1,2 şi parţial 3
- animaţii Amiga PFX (Page Flipper Plus F/x)
- animaţii Amiga Movie Setter
- animaţii şi imagini Utah Raster Toolkit RLE
- animaţii AVI
- Quicktime
- fişiere în format SGI Movie
- fişiere audio WAV (se pot adăuga ca sunet la orice tip de animaţie care nu are sunetul implementat, specificând fişierul .wav după fişierul de animaţie la linia de comandă.
- imagini jFIF
- animaţii MPEG fără bandă audio. Sunt afişate doar cadre de tip I. Cadrele de tip B, ca şi cele de tip P sunt ignorate.

XAnim furnizează opţiuni diverse ce permit utilizatorului să alterneze mapări de culoare cu viteze playback şi utilizarea mouse-ului pentru scalarea animaţiilor.

OPŢIUNI:

A+ va porni o opţiune iar *a-* va închide o opţiune. Acest lucru poate fi inversat la timpul de compilare.

În fiecare submeniu, opţiunile pot rula împreună fără spaţii de intervenţie. În lista opţiunilor <<submeniu>> prezentată mai jos, prima literă dată este litera care specifică <<submeniu>> şi nu trebuie repetată dacă sunt date câteva opţiuni <<submeniu>> împreună.

De exemplu: "+Cn +Cs10 +CF4" poate fi scris ca "+Cns10F4", sau "CF4s10n". A+ sau a- dintr-un submeniu va reprezenta o ieşire din acel submeniu.

Opţiunile vor avea efect la toate animaţiile ce urmează apelării acelei opţiuni. Unele opţiuni pot fi schimbate între animaţii fără să afecteze animaţiile anterioare.

În secţiunile următoare, num reprezintă un număr întreg şi fnum reprezintă un număr de tip float. Dacă un număr de tip float este suma unui întreg, "." nu mai trebuie specificat. Nu trebuie să existe spaţii între opţiune şi numere.

SUBMENIU PENTRU OPŢIUNI AUDIO

+ADdevd
specifică device-ul audio. Predefinit este /dev/paud0/1. Alt device audio este /dev/acpa0/1. Exemplu: "+AD /dev/acpa0/1".

+Ae
activează banda audio. XAnim va ignora datele audio dacă această opţiune nu este folosită.

+Ak
permite XAnim-ului să omită cadrele video pentru rularea bandei video în sincronizare cu cea audio.

+Am
ia banda audio din următorul fişier audio şi îl foloseşte cu fişierul video anterior acestuia. Orice bandă audio deja existentă în acel fişier video va fi descărcată.

+AM
ia banda audio din următorul fişier audio şi o utilizează împreună cu fişierul video anterior. Scalează timpul fişierului video pentru a fi de aceeaşi durată cu cel al fişierului audio. Orice sunet deja existent în acel fişier video va fi descărcat.

+Apnum aceastăopţiune opreşte sau porneşte portul audio specific sistemului. Portul predefinit poate fi modificat cu ajutorul fişierului xanim_config.h.

+Asfnum
scalează viteza playback audio cu "fnum". Este permisă doar scara 0.125-8.00.

0 - speaker intern
1 - speaker extern sau căşti
2 - linie externă

+Avnum setează volumul audio iniţial (0-100). Predefinit este 40.

SUBMENIU PENTRU OPŢIUNI DE CULOARE

+C1
crează o hartă de culoare de la primul cadru al unei animaţii True Color şi apoi mapează restul cadrelor cu această hartă. În acest mod s-ar putea ca timpul de pornire al unei animaţii să fie vădit prelungit, dar de obicei rezultatul este favorabil.

+C3
converteşte animaţii True Color la 332(Staţie Color). Animaţiile True Color sunt animaţii care furnizează informaţii RGB separate pentru fiecare pixel, în loc să fie indexat fiecare pixel într-o hartă de culori globală. Animaţiile AVI, QT, şi URT RLE 24bit sunt exemple de animaţii True Color. Această opţiune este ignorată pentru afişările True Color şi Direct Color.
+CA crează o hartă de culori din fiecare cadru al unei animaţii True Color.
Această opţiune poate fi utilă dacă culorile se schimbă radical în timpul animaţiei.

Acest lucru poate dura foarte mult la pornire, iar animaţia trebuie dusă într-un buffer.

+Ca
remapează toate imaginile la o singură hartă creată din toate hărţile de culoare.

+Cd
utilizaţi dithering-ul Floyd-Steinberg dacă este necesar pentru afişări non monocrome. Acest lucru va cauza o reducere în viteza playback.

+Cf
face o mapare forţată a tuturor cadrelor cu harta de culori a primului cadru.

+CF0
dezactivează +CF4.

+CF4
această opţiune pune culorile animaţiilor True Color înaintea timpului şi formează o masă de culoare.

+Cg
converteşte animaţii True Color la grayscale. Această opţiune este ignorată pentru afişări True Color şi Direct Color.

+Ch
foloseşte histograma pentru a ajuta la reducerea culorii.

+Cm
această opţiune este necesară dacă doriţi să convertiţi animaţii True Color la o hartă de culoare 332. Animaţia trebuie pusă în acest caz într-un buffer. În mod normal, opţiunea +bC3dm este cea mai bună.

+Cn
nu crează o nouă hartă de culoare dar în locul ei pune culori din harta de culoare predefinită de X.

+Csnum
acesta este numărul de cadre la care opţiunea +CF4 tinde. Mai multe cadre duc la rezultate mai bune privind culoarea, dar încetineşte timpul de pornire. Predefinit este 5.

SUBMENIU PENTRU OPŢIUNILE GAMMA

+Gafnum
setează gamma animaţiei ce trebuie afişată.

+Gdfnum
setează gamma afişării. 1.0 este constant. Dacă gamma este mai mare decât 1.0, animaţia apare mai luminoasă.

SUBMENIU PENTRU OPŢIUNI DE QUANTIZARE MEDIAN - CUT

+Ma
calculează culoarea selecţiei din media selecţiei.

+Mc
calculează culoarea selecţiei ca centrul selecţiei.

SUBMENIU PENTRU OPŢIUNI DE SCALARE

+Si
jumătate din înălţimea animaţiilor IFF dacă sunt legate.

+Sn
împiedică rescalarea ferestrei de X pentru a se potrivi cu mărimea originală animaţiei.

+Sr
permite user-ului să rescaleze animaţii. Mărind o animaţie se poate reduce drastic viteza de playback, în funcţie de puterea procesorului.

+Ssfnum
scalează mărimea animaţiei cu fnum înaintea afişării.

+Shfnum
scalează mărimea orizontală a animaţiei cu fnum înaintea afişării.

+Svfnum
scalează mărimea verticală a animaţiei cu fnum înaintea afişării.

+Sxnum
scalează animaţia pentru a avea lăţimea num înaintea afişării.

+Synum
scalează animaţia pentru a avea înălţimea num înaintea afişării.

+Sc
copiază factorii de scalare afişaţi pentru a lista factorii de aşezare într-un buffer.

+SSfnum
scalează mărimea animaţiei cu fnum înainte de a o aşeza într-un buffer.

+SHfnum
scalează mărimea orizontală a animaţiei cu fnum înainte de a o aşeza într-un buffer.

+SVfnum
scalează mărimea verticală a animaţiei cu fnum înainte de a o aşeza într-un buffer.

+SXnum
scalează animaţia astfel încât să aibă lăţimea num înainte de a fi aşezată într-un buffer.

+SYnum
scalează animaţia astfel încât să aibă înălţimea num înainte de a fi aşezată într-un buffer.

+SC
copiază factorii de scalare din buffer pentru a afişa factorii de scalare.

SUBMENIU PENTRU OPŢIUNILE REMOTE WINDOW ŞI CONTROL

+Wid
specifică datele de identificare ale ferestrei de X pentru a afişa imaginea în ea.
+Wd
nu face un refresh al ferestrei la sfârşitul animaţiei.

+Wnstring
foloseşte proprietatea string pentru comunicare. Predefinită este XANIM_PROPERTY.

+Wp
pregăteşte animaţia dar nu o porneşte.

+Wr
dă voie utilizatorului să rescaleze fereastra de X cu ajutorul mouse-ului.

+Wxnum
aşează animaţia la coordonata x a num.

+Wynum
aşează animaţia la coordonata y a num.

+Wc
aşează animaţia în centrul ecranului.

SUBMENIU PENTRU OPŢIUNI SPECIALE

+Ze
XAnim va ieşi după rularea (o singură dată) a animaţiei la linia de comandă.

+Zpnum
XAnim se va opri la cadrul num şi apoi va aştepta pentru intrarea user-ului. Câteva pauze pot fi specificate. Fiecare grup de pauze va afecta animaţia imediat urmărindu-le la linia de comandă. Pauzele vor exista cel puţin o dată.

+Zpe
XAnim se va opri la ultimul cadru al animaţiei.

+Zr
această opţiune activează fereastra de telecomandă. Aceasta este scrisă peste condiţia setată în xanim_cofig.h. Suportul de telecomandă trebuie compilat în XAnim pentru ca aceasta să funcţioneze.

+Zv
această opţiune face ca XAnim să iasă anterior dispunerii animaţiei. Este utilă cu opţiunea +v dacă doriţi doar să obţineţi informaţii despre animaţie, fără să o porniţi.

OPŢIUNI NORMALE

+b
decompresează şi introduce în buffer imagini înainte de a le afişa. Această opţiune este valabilă numai pentru animaţii AVI, QT, IFF, FLI, FLC, JPEG, MPEG şi DL.

+B
opţiune folosită doar pentru animaţii care nu sunt în buffer.

+D
foloseşte modul X11 Multi Buffering pentru a "netezi" animaţiile double-buffering.

+f
nu încarcă animaţia în memorie, dar citeşte fiecare secţiune doar când este nevoie. Această opţiune este suportată doar de animaţiile AVI, QT, IFF, FLI, FLC, JPEG, MPEG şi DL.

+c
anunţă XAnim că animaţia IFF este non-looping.

+dnum
porneşte opţiunea ebug. Num poate fi de la 0 (dezactivat) la 5 (pentru nivel de detaliere).

+F
foloseşte dithering-ul Floyd-Steinberg când este nevoie.

+jnum
num este numărul de milisecunde dintre cadre. Dacă acest număr este 0, atunci timpul specificat în animaţie este folosit pentru cronometrare.

+lnum
rulează animaţia de num ori înainte de a trece la următoarea.

+lpnum
rulează animaţia înainte şi înapoi de num ori înainte să treacă la următoarea.

+N
nu afişează imagini.

+o
porneşte anumite optimizări ale cadrelor.

+p
utilizează Pixmap în loc de imagine în X11. Această opţiune nu are efect dacă animaţia este pusă într-un buffer.

+q
împiedică xAnim să afişeze titlul. Este utilă atunci când XAnim este apelat de alte programe unde nu este dorită ieşirea tty.

+root
leagă animaţia video la ecranull root de X.

+r
permite ciclul color pentru imagini singulare IFF.

+R
permite ciclul color pentru animaţii.

+T0
pune un titlu opţiunii 0. Titlul este doar "XAnim".

+T1
titlul opţiunii 1, titlul fiind numele animaţiei curente. Când animaţia este oprită, este inclus şi numărul cadrului curent.

+T2 titlul opţiunii 2, însemnând numele animaţiei curente şi numărul cadrului curent.

+v activează modul verbose, şi dă câteva informaţii despre animaţie, cum ar fi mărimea, numărul de cadre, etc.

+Vnum selectează modul X11 Visual pentru a-l folosi la afişarea animaţiei. Num se calculează utilizând opţiunea +X a animaţiei.

+Vclass selectează cel mai bun mod X11 Visual al clasei *class* când este afişată animaţia. *Class* poate fi oricare din următoarele string-uri:

- *staticgray*
- grayscale
- staticcolor
- pseudocolor
- truecolor
- directcolor

(va urma)

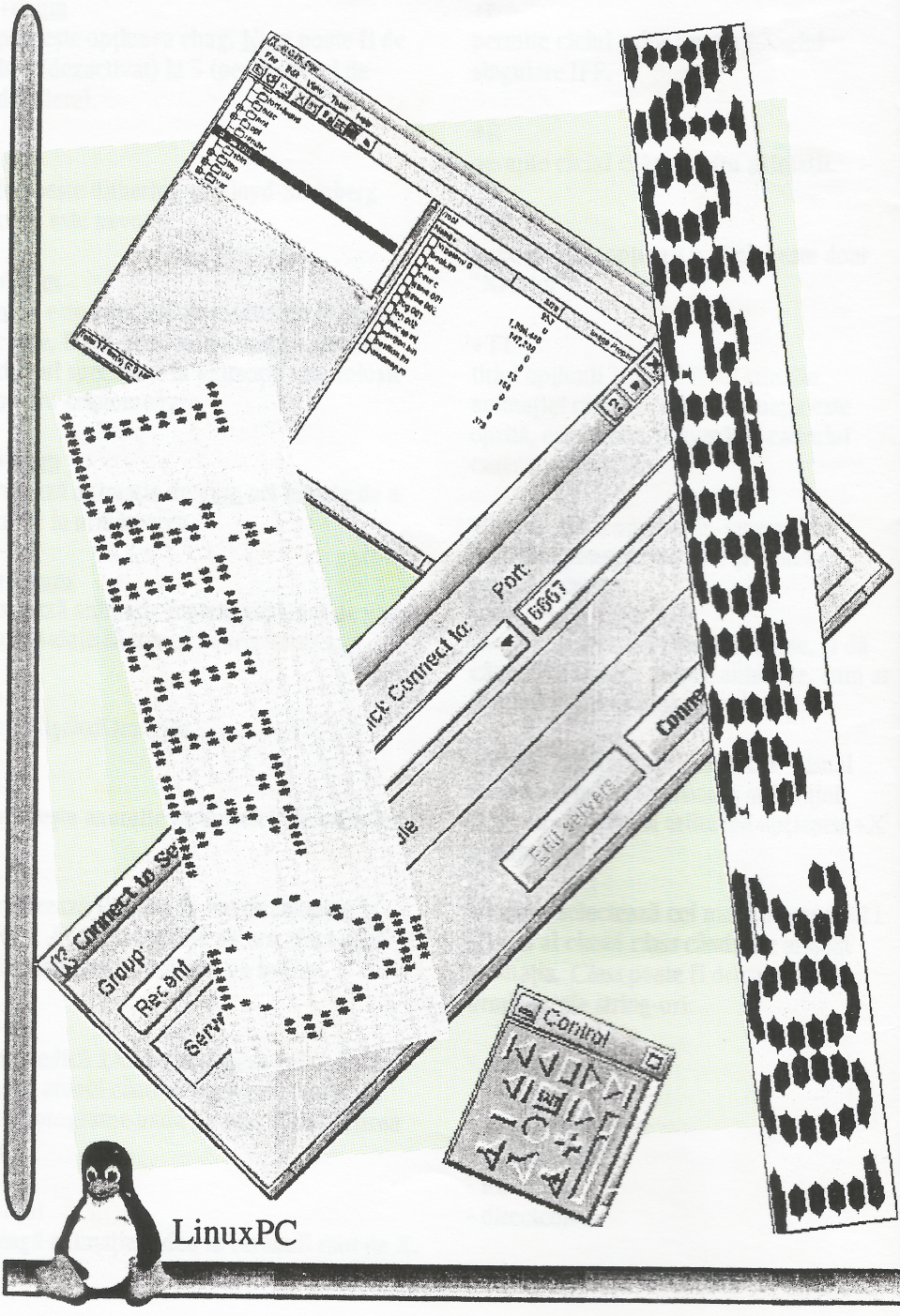
Port:
6667
Group:
Recent
Control
LinuxPC